

Konsulerne. Jeg synes, det vilde være rimeligt til en vis Grad at lønne dem med fast Løn og lade de Skibe betale, der virkelig benytte dem, men ikke helt og holdent kaste hele Byrden over paa Skibsfarten. Det er jo en Næring, som fra gammel Tid, antager jeg, har Sympathi, og som vil bidrage til at forøge ikke blot vort økonomiske Velvære, men, som det allerede er fremhævet, ogsaa vor aandelige Kapital. Skibsfarten har i det Hele en god Indvirkning paa Folketællingen, og det forekommer mig saaledes, at man fra alle Sider maa være enig om saavidt muligt at støtte den. — Naar jeg dernæst gaar over til Industrien, saa vil jo der det Princip nyde min fulde Tilslutning, som jo Lovforslaget ogsaa bygger paa, at man saavidt muligt skal fritilaa og Hjælpestoffer for Afgift, og det er jo meget tilfredsstillende, at Lovforslaget til en vis Grad har anerkendt denne Grundsaetning. Jeg vilde kun ønske, at det var fæstet i endnu videre Omfang, thi denne Frihed vil jo for det Første have en overmaade stor Betydning for vor egen indre Forsyning, og den vil jo ogsaa komme den uformuende Klasse til gode, naar alle Tidens nødvendigheder blive billigere derved, at Materialerne kunne skaffes paa en mindre bekostelig Maade, og derigennem alle Priser ville synke. Dette er allerede fremhævet af min ærede Nabo (Ussing), og jeg skal ikke komme tilbage dertil, men det er jo klart, at Nedsættelsen ogsaa vil være af allerstørste Betydning for Industriens Konkurrence paa det almindelige Verdensmarked. Jeg tror f. Ex., vi have overmaade dygtige Sneedekere, som godt kunne udholde Konkurrence, men naar de nu skulle betale høj Told af Kul, Lønmer og alle mulige Hjælpestoffer, som de bruge, vil det selvfølgelig være meget vanskeligere for dem at konkurrere ved Exporten end i det Dieblit, alle disse Materialer, Maskiner o. s. v. vare todfri. Derfor vilde jeg ønske, hvis det var muligt at give noget Afslag af Indtægter, at saa et Beløb deraf kunde bruges til yderligere at gennemføre Toldfrihed for disse Hjælpestoffer. En saadan Toldfrihed har jo ogsaa fra gammel Tid fundet stærk Tilslutning og Sympathi i dette Land, og jeg haaber, at det vil udfolde sin yderligere Stræben for saavidt muligt at gennemføre den, saaledes at man navnlig kommer til Toldfrihed for Lønmer, Kul og Maskiner. I Norge ere disse Gjenstande blevne todfri ifjor, i Sverige ere de det, og i England have de været det siden 1856. Jeg tror ogsaa, det vilde være af Betydning, om vi kunde naae det Samme med Hensyn til Farvestoffer og de andre smaa Gjenstande,

Lim, Harpig, Gummi o. s. v., som bleve berørte igaar. Det er Altsammen Hjælpestoffer, og jo billigere de kunne blive, desto bedre og billigere kan Produktionen blive baade til vort eget Brug og til Export. Dernæst er der en anden Ting. Vi slippe ikke for dette Bestyttelsesvæsen, saalænge der er Told paa Hjælpestoffer. Saalænge der er Told paa Farvestoffer, ville alle de, der bruge Farver, kræve Bestyttelse i Kraft af den Udgift, de have haft, men ogsaa af Hensyn dertil tror jeg, det vilde være ønskeligt at slippe saavidt muligt for denne Told.

Saa er der Principet om Bestyttelse, det er jo allerede at gaa videre, thi Et er, at man befrier Næringsveiene for de Byrder, som Staten selv har lagt paa dem, et Andet er, at man positivt beskytter dem, og i saa Henseende vil jeg tage et lignende Forbehold som det, der blev taget af en æret Taler igaar, for saavidt jeg ogsaa der vil skjelne mellem Haandværk og Fabrikvirkomheden, den store Industri. Det danske Haandværk har haarde Kampe at gennemgaa. Det har Kampen imod Husteriet, som skyldes den Næringsfrihed, vi fik i 1857, og som ganske vist var et Gode, forsaavidt alle Kræfter ved den fik Leilighed til at udfolde sig, men som tillige borttog den Støtte for den dygtige og samvittighedsfulde Arbejder, som Haandværkets Organisation medførte. Nu blev den Dygtige og den, der ikke forstod noget Videre, stillede lige. Den Sidste leverede naturligvis mindre godt Arbejde, men som dog kunde se ganske tiltalende ud, og saa leverede han det billigere og loffede derved Kjøbere til sig. Det er denne Tendens til at arbejde billigt og flet, som Haandværket lider under, og som jeg ikke tvivler paa, at det vil bekæmpe. Dernæst har det Kampen med Fabrikerne, som allevegne fra gribe ind. Hvis man nu yderligere vil udsætte det for Kampen med udenlandsk Konkurrence, frygter jeg for, at det vilde føre til en betydelig Svækkelse af Haandværket, som jeg tror vilde være en Ulykke for Landet; thi deri er jeg ganske enig, at en dygtig og velstaaende Haandværksstand er et Gode for Landet, som vi skulle holde paa, og de Penge, der anvendes til dette Niemed, ere ingenlunde spildte. Man kan jo ganske vist sige: Men er det dog ikke mindre rimeligt, at vi skulle betale vor Syning, vore Klæder og vort Skotøj saameget dyrere, fordi Haandværkerne maa tage saameget højere Priser? Ja, det er en Indvending, som kan fremsættes; men jeg tror ikke, at den er afgørende, thi blandt de Momenter, der høre med til at bestemme Arbejdsprisen, er der et, som vi ikke maa glemme, det er selve Arbejdslønnen. Og